

 ***Onnettomuus-
utkintakeskus***

 ***Olycksutrednings-
centralen***

 ***The Safety Investi-
gation Authority***

 ***Ведомство по
расследованию
чрезвычайных
ситуаций***

ONNETTOMUUS- TUTKINTAKESKUS

Onnettomuustutkintakeskus on oikeusministeriön yhteydessä toimiva itsenäinen ja riippumaton viranomainen, jonka tehtävänä on tutkia vakavia onnettomuuksia ja niiden vaaratilanteita.

Mitä Onnettomuustutkintakeskus tekee?

Onnettomuustutkintakeskus tutkii eurooppalaisen säädösten ja Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten mukaisesti suuronnettomuudet sekä ilmailussa, raideliikenteessä ja vesiliikenteessä tapahtuneet onnettomuudet ja vakavat vaaratilanteet. Lisäksi Onnettomuustutkintakeskus voi tutkia myös suuronnettomuuden vaaratilanteet sekä muut onnettomuudet ja vaaratilanteet, useat samankaltaiset onnettomuudet tai vaaratilanteet teematutkintana.

Turvallisuustutkintalaki sisältää myös menettelyt sellaisten poikkeuksellisten erittäin vakavien yhteiskunnan perustoimintoja uhanneiden tai vaurioittaneiden tapahtumien tutkintaan, jotka eivät ole onnettomuuksia.

Sotilasilmailuonnettomuuksien sekä tie- ja maasto-liikenneonnettomuuksien tutkintaa varten on omat erilliset järjestelmät. Onnettomuustutkintakeskus tutkii kuitenkin sellaiset sotilasilmailuonnettomuudet, joissa uhreina on varusmiehiä sekä tieliikenteessä tai sotilasilmailussa sattuneet suuronnettomuudet.

Tutkinnan lisäksi Onnettomuustutkintakeskuksen tehtävänä on:

- 1.** huolehtia turvallisuustutkinnan yleisestä järjestämisestä, suunnittelusta, ohjauksesta, tiedottamisesta ja valvonnasta;
- 2.** kouluttaa tutkijoiksi soveltuvia henkilöitä;
- 3.** pitää yllä valmiutta tutkinnan nopeaan käynnistämiseen;
- 4.** huolehtia turvallisuustutkinnan alaan liittyvästä kansainvälisestä yhteistyöstä;
- 5.** antaa turvallisuussuosituksia ja seurata niiden toteutumista.

Onnettomuustutkintakeskus toimii EU:n ilmailuonnettomuusasetuksessa tarkoitettuna siviili-ilmailun turvallisuustutkintaviranomaisena.

Miksi tutkitaan ja millä perusteilla?

Tutkinnassa pyritään vastaamaan kolmeen kysymykseen: mitä tapahtui, miksi tapahtui ja mitä voidaan tehdä, ettei vastaavaa tapahdu uudelleen?

Turvallisuustutkinnan tarkoituksena on yleisen turvallisuuden edistäminen ja onnettomuuksien ehkäiseminen. Siinä ei oteta kantaa syyllisyys-, vahingonkorvaus- tai vastuukysymyksiin.

Miten Onnettomuustutkintakeskus toimii?

Onnettomuustutkintakeskuksella on ympärivuorokautinen päivystys. Saatuaan tiedon onnettomuudesta tai vaaratilanteesta, hankitaan tapahtumasta lisätietoja ja aloitetaan tarvittaessa alustava tutkinta.

Onnettomuustutkintakeskus nimeää jokaista tutkintaa varten asiantuntevan tutkintaryhmän. Tutkinta tehdään valtion varoin. Turvallisuustutkinnassa selvitetään tapahtumien kulku, syyt ja seuraukset sekä tehdyt pelastustoimet ja viranomaisten toiminta.

Tutkinnassa selvitetään erityisesti, onko turvallisuus otettu riittävästi huomioon onnettomuuteen johtaneessa toiminnassa sekä onnettomuuden tai vaaran aiheuttajina taikka kohteina olleiden laitteiden ja rakenteiden suunnittelussa, valmistuksessa, rakentamisessa ja käytössä. Lisäksi selvitetään, onko johtamis-, valvonta- ja tarkastustoiminta asianmukaisesti järjestetty ja hoidettu. Tarvittaessa on myös selvitettävä mahdolliset puutteet turvallisuutta ja viranomaisia koskevissa säännöksissä ja määräyksissä.

Tutkintaa tekevien oikeudet

Tutkintaa tekevillä on oikeus

- päästä onnettomuuspaikalle
- tutkia siellä onnettomuuteen liittyviä esineitä, laitteita ja rakenteita
- Onnettomuustutkintakeskus ja tutkintaryhmän johtaja voivat määrätä onnettomuuspaikan eristettäväksi sekä kieltää onnettomuudessa surmansa saaneiden pois viemisen tai siirtämisen, jos se on turvallisuustutkinnan kannalta välttämätöntä

- onnettomuuspaikalla olevia esineitä ja muuta aineistoa, joilla saattaa olla merkitystä tutkinnassa, ei saa ilman Onnettomuustutkintakeskuksen tai tutkintaryhmän johtajan lupaa hävittää, viedä pois eikä liikutella, ellei siihen ole pakottavaa syytä.

Tutkintaa tekevällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta viranomaisilta ja muilta julkista tehtävää hoitavilta tutkinnan toimittamiseksi:

- 1.** tarpeelliset tiedot asiaa koskevan poliisi- ja esitutkinnan aineistosta ja kuolemansyynselvityksestä;
- 2.** tarpeelliset tiedot poliisin, pelastustoimen, hätäkeskuksen, terveydenhuollon viranomaisten ja muiden viranomaisten toiminnasta onnettomuuden yhteydessä ja varautumisesta onnettomuuksiin;
- 3.** välttämättömät tiedot onnettomuuteen liittyvän kulkuneuvon, laitteen, opastin- ja liikenteenohjausjärjestelmän toimintaa, onnettomuuden olosuhteita sekä puhe- ja viestiliikennettä rekisteröivistä laitteista sekä muista vastaavista tallentimista;
- 4.** välttämättömät tiedot onnettomuuteen osallisen terveydentilasta; sekä
- 5.** muut tiedot, jotka ovat tapahtumien kulun, onnettomuuden tai vaaratilanteen syntyyn tai seurauksiin vaikuttaneiden tekijöiden taikka näihin rinnastettavien seikkojen selvittämiseksi välttämättömiä.

Tutkintaa tekevällä on salassapitosäännösten es-
tämättä oikeus saada tutkittavan onnettomuuden
kulun, syyn tai seurausten selvittämiseksi välttämättö-
mät tiedot

- onnettomuudessa osallisena olleelta yksityiseltä toimijalta turvallisuustutkinnan toteuttamiseksi välttämättömät tiedot
- teleyritykseltä sellaisen liittymän tai päätelaitteen tunnistamistiedot ja paikkatiedot, jonka voidaan perustellusti arvioida olleen tutkinnan kohteena olevalla onnettomuuspaikalla, sekä tiedot liittymän tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta

Velvollisuus antaa tietoja koskee myös muuta yksi-
tyistä toimijaa, jolla onnettomuushavainnon johdosta
tai muusta syystä on tietoja onnettomuudesta sekä
yksityistä terveyden- ja sairaanhoitoa harjoittavaa
yhteisöä ja toimintayksiköitä sekä terveydenhuollon
ammattihenkilöltä.

Tutkintaa tekevällä on oikeus ottaa haltuun ja tarkas-
taa esineitä ja asiakirjoja, jos se on välttämätöntä tur-
vallisuustutkinnan toimittamiseksi. Tutkintaa tekevä
saa tehdä tarkastettaville esineille kokeita ja irrottaa
esineistä osia sekä ottaa näytteitä.

Tutkintaa tekevällä on oikeus päästä kulkuvälineisiin,
toimitiloihin ja muihin tiloihin sekä alueille, jos siten voi-
daan saada tarpeellista tietoa turvallisuustutkinnassa.

Tutkintaa tekevät toimivat virkavastuulla ja heillä on
salassapitovelvollisuus.

Tutkinnan julkisuus

Turvallisuustutkinnan julkisuutta koskevat samat julkisuuslain mukaiset periaatteet kuin muuta valtionhallintoa. Asiakirjojen julkisuudesta annettuja säännöksiä noudatetaan myös tutkinnassa.

Salassa pidettäviä asiakirjoja ovat muun muassa sellaiset, jotka koskevat onnettomuuksiin varautumista taikka turvallisuustutkintalain mukaista tutkintaa, jos tiedon antaminen niistä vahingoittaisi tai vaarantaisi turvallisuutta tai sen kehittämistä, vaarantaisi turvallisuustutkinnan tai sen tarkoituksen toteutumisen, vaarantaisi tiedon saantia tutkintaa varten taikka loukkaisi onnettomuuden, vaaratilanteen tai poikkeuksellisen tapahtuman uhrien oikeuksia tai heidän muistoaan tai läheisiään.

Tutkintaa tekevillä on turvallisuustutkintalain mukaisesti todistamiskielto oikeudessa.

Onnettomuustutkintakeskus tiedottaa tutkinnasta ja sen edistymisestä. Tutkinnan kulusta tiedotetaan erityisesti vahinkoa kärsineille, surmansa saaneiden läheisille, pelastustoimiin osallistuneille viranomaisille sekä niille, joihin onnettomuuden vaikutukset muuten saattavat ulottua. Samoin tiedotetaan työmarkkinajärjestöjen edustajille, jos onnettomuus on tapahtunut työhön liittyvissä olosuhteissa. Onnettomuustutkintakeskus kertoo ilmoituksen tehneelle toimijalle sekä esitutkintaviranomaiselle turvallisuustutkinnan aloittamisesta ja päättymisestä.

Annettaessa tietoja turvallisuustutkinnasta uhrin omaisena pidetään uhrin puolisoa, lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa, isovanhempaa ja uhrille muuten erityisen läheistä henkilöä.

Tutkintaselostus

Turvallisuustutkinnasta laaditaan julkinen tutkintaselostus onnettomuuden vakavuuteen nähden sopivassa laajuudessa. Tutkintaselostus sisältää selostuksen onnettomuuden kulusta, onnettomuuteen johtaneista tekijöistä ja onnettomuuden seurauksista sekä asianomaisille viranomaisille ja muille toimijoille osoitetut turvallisuussuositukset sellaisiksi toimenpiteiksi, jotka ovat tarpeen yleisen turvallisuuden lisäämiseksi, uusien onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäisemiseksi, vahinkojen torjumiseksi sekä pelastus- ja muiden viranomaisten toiminnan tehostamiseksi. Tutkintaselostukseen ei sisällytetä tietoja onnettomuuteen osallisen tai tutkinnassa kuullun yksityishenkilön henkilöllisyydestä.

Ennen tutkintaselostuksen valmistumista varataan onnettomuuteen osallisille sekä tutkittavan onnettomuuden alalla valvonnasta vastaaville viranomaisille tilaisuus lausua mielipiteensä tutkintaselostuksen luonnoksesta.

Tutkintaselostukset julkaistaan internetissä Onnettomuustutkintakeskuksen kotisivulla. Kotisivulla on myös yleistä tietoa Onnettomuustutkintakeskuksesta ja sen toiminnasta.

■ **Yhteystiedot**

Onnettomuustutkintakeskus

Puhelin	029516001 (vaihde)
Internet	www.turvallisuustutkinta.fi
Sähköposti	turvallisuustutkinta@om.fi

Turvallisuustutkintaa koskeva lainsäädäntö ja kansainväliset sopimukset

Suomen kansallinen lainsäädäntö:

- Turvallisuustutkintalaki (525/2011)
- Laki sotilasilmailuonnettomuuksien tutkinnasta (526/2011)
- Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen XI-1 lukuun tehdyn muutoksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (527/2011)

Ilmailua koskevat kansainväliset säännökset:

- EU asetus 996/2010
- Kansainvälisen siviili-ilmailusopimuksen (SopS 11/1949) liite 13

Merenkulkua koskevat kansainväliset säännökset:

- EU direktiivi 2009/18/EY
- EU asetus 1286/2011
- SOLAS XI I luku, sääntö 6 (XI I/Reg 6)
- IMO Casualty Inv. Code MSC 255(84)

Raideliikennettä koskevat kansainväliset säännökset:

- EU direktiivi 2004/49/EY

OLYCKS- UTREDNINGS- CENTRALEN

Olycksutredningscentralen är en självständig och oberoende myndighet i anslutning till justitieministeriet. Den har till uppgift att utreda allvarliga olyckor och tillbud.

Vad gör Olycks- utredningscentralen?

Olycksutredningscentralen ska enligt med EU-lagstiftning och internationella fördrag som binder Finland utreda stora olyckor samt olyckor och allvarliga tillbud i luftfart och i spår- och sjötrafik. Dessutom kan Olycksutredningscentralen utreda tillbud till stora olyckor samt andra olyckor och tillbud och, såsom temautredning, flera liknande olyckor eller tillbud.

Lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser innehåller också bestämmelser om förfarandet vid utredning av sådana exceptionella händelser som inte är olyckor men som har hotat eller allvarligt skadat samhällsliga basfunktioner.

För utredningen av militära luftfartsolyckor och trafikolyckor på väg och i terräng finns det separata system. Olycksutredningscentralen utreder dock militära luftfartsolyckor där beväringar är offer samt stora olyckor i vägtrafik eller militär luftfart.

Utöver utredningarna ska Olycksutredningscentralen

1. dra försorg om allmän organisation, planering, styrning, information och tillsyn som gäller säkerhetsutredningar,
2. utbilda personer som lämpar sig att vara utredare,
3. upprätthålla beredskap att snabbt inleda utredningar,
4. sköta det internationella samarbete som gäller säkerhetsutredningar,
5. ge säkerhetsrekommendationer och följa hur de iakttas.

Olycksutredningscentralen är en sådan myndighet för säkerhetsutredning inom civil luftfart som avses i EU:s flyghaveriförordning.

Varför görs utredningar?

En utredning syftar till att ge svar på tre frågor: vad hände, varför hände det och vad kan man göra för att något motsvarande inte ska hända igen?

Syftet med en säkerhetsutredning är att öka den allmänna säkerheten och att förebygga olyckor. I utredningen tar man inte ställning till skuld-, skadestands- eller ansvarsfrågor.

Hur fungerar Olycksutredningscentralen?

Olycksutredningscentralen har jour dygnet runt. När den har fått kännedom om en olycka eller ett tillbud skaffar den närmare information och vid behov inleder den en preliminär utredning.

För varje utredning utser Olycksutredningscentralen en sakkunnig utredningskommission. Utredningen betalas med statsmedel. I en säkerhetsutredning klarläggs händelseförloppet, orsaker och följder samt räddningsinsatserna och myndigheternas åtgärder.

I utredningen klarläggs särskilt om säkerheten i tillräcklig utsträckning har beaktats i den verksamhet som har lett till olyckan samt vid planeringen, tillverkningen, byggandet och användningen av de anläggningar och konstruktioner som har orsakat eller har drabbats av olyckan eller tillbudet. Dessutom utreds det om ledningen, övervakningen och inspektionen har ordnats och skötts som sig bör. Vid behov ska det också utredas om det eventuellt finns brister i gällande bestämmelser och föreskrifter om säkerheten och om myndigheterna.

Befogenheterna för dem som utför utredningar

Den som utför en utredning har rätt att

- få tillträde till olycksplatsen och
- där inspektera föremål, anläggningar och konstruktioner som har samband med olyckan.

Olycksutredningscentralen och utredningskommissionens chef kan bestämma att olycksplatsen ska spärras av och förbjuda att i olyckan omkomna förs bort eller flyttas, om detta är nödvändigt för säkerhetsutredningen.

Föremål och annat material på olycksplatsen som kan ha betydelse för utredningen får inte utan tillstånd av Olycksutredningscentralen eller utredningskommis-

sionens chef förstöras, föras bort eller rubbas, om intetvingande skäl föreligger.

Utredaren har oberoende av bestämmelserna om sekretess och utan avgift rätt att av myndigheter och andra som sköter offentliga uppdrag få för utredningen

1. behövliga uppgifter ur sådant polis- och förundersökningsmaterial och om sådan utredning av dödsorsak som gäller saken,
2. behövliga uppgifter om polisens, räddningsväsendets, nödcentralers, hälsovårdsmyndigheters och andra myndigheters verksamhet i samband med olyckan och om deras beredskap för olyckor,
3. nödvändiga uppgifter från apparater som har registrerat i olyckan inblandade fordons, anläggningars och signal- och trafikledningssystemers verksamhet, omständigheter kring olyckan och tele- och datakommunikation samt motsvarande upptagningar som har samband med olyckan,
4. nödvändiga uppgifter om i olyckan inblandade personers hälsotillstånd, samt
5. andra uppgifter som är nödvändiga för att utreda händelseförlopp eller omständigheter som påverkat uppkomsten eller följderna av en olycka eller ett tillbud eller därmed jämförliga omständigheter.

Utredaren har oberoende av bestämmelserna om sekretess rätt att få uppgifter som är nödvändiga för att klarlägga händelseförloppet, orsakerna till eller följderna av den olycka som utreds:

- av enskilda aktörer sådana uppgifter som är nödvändiga för att genomföra säkerhetsundersökningen
- av teleföretag identifierings- och lokaliseringssuppgifter om en sådan anslutning eller terminalutrustning som med fog kan antas ha funnits på den olycksplats utredningen gäller samt uppgifter om anslutningens abonnent, användare och installeringsadress.

Skyldigheten att lämna uppgifter gäller även andra enskilda aktörer, som genom iakttagelser vid olyckan eller av någon annan orsak har uppgifter om olyckan, samt privata samfund och verksamhetsenheter som bedriver hälso- och sjukvård och av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

Utredaren har rätt att omhänderta och inspektera föremål och dokument, om detta är nödvändigt för att genomföra säkerhetsutredningen. Utredaren får utföra test med föremålen och lösgöra delar från dem samt ta prov.

Utredaren har rätt att få tillträde till transportmedel, kontorslokaler och andra utrymmen och områden, om information som behövs för säkerhetsutredningen därigenom kan fås.

Utredarna har tjänsteansvar och tystnadsplikt.

Offentlighetsprincipen

Säkerhetsutredningarna är offentliga enligt samma principer som enligt offentlighetslagen gäller annan statsförvaltning. Bestämmelserna om handlingars offentlighet iakttas också i utredningarna.

Sekretessbelagda är bl.a. sådana handlingar som gäller beredskap för olyckor eller utredning enligt lagen om säkerhetsutredning av olyckor, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle skada eller äventyra säkerheten eller förbättrande av den, äventyra säkerhetsutredning eller syftet med en säkerhetsutredning eller möjligheterna att få information för en utredning eller om ett utlämnande skulle kränka rättigheterna för offer i olyckor, tillbud eller exceptionella händelser, minnet av offer eller närstående till offer.

Enligt lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser har utredarna vittnesförbud vid domstol.

Olycksutredningscentralen informerar om varje utredning och om hur den framskrider. Information om hur utredningen framskrider ges i synnerhet skadelidande, anhöriga till omkomna, de myndigheter som har deltagit i räddningsarbetet och dem som annars kan påverkas av olyckans följder. Om olyckan har inträffat i förhållanden som har sambad med arbete, ska representanter för arbetsmarknadsorganisationerna informeras. Olycksutredningscentralen underlättar den som har anmält saken samt förundersökningsmyndigheten när en säkerhetsutredning inleds och avslutas.

När information ges om en säkerhetsutredning avses med anhöriga offrets make, barn, barnbarn, syskon, föräldrar, mor- och farföräldrar samt personer som annars står offret exceptionellt nära.

Utredningsrapport

Över varje säkerhetsutredning sammanställs en offentlig utredningsrapport i en omfattning som är lämplig i förhållande till olyckans allvarlighetsgrad. Utredningsrapporten innehåller en redogörelse för olyckans förlopp, faktorer som har lett till olyckan och olyckans följder samt säkerhetsrekommendationer till behöriga myndigheter och andra aktörer om åtgärder som behövs för att öka den allmänna säkerheten, förebygga nya olyckor och tillbud, förhindra skador och för att effektivisera räddningsmyndigheters och andra myndigheters verksamhet. I utredningsrapporten tar man inte in identitetsuppgifter om enskilda personer som har varit inblandade i olyckan eller som har hörts i samband med utredningen.

De som har varit inblandade i olyckan och de myndigheter som svarar för övervakningen inom det område olyckan gäller ges tillfälle att säga sin åsikt om rapportutkastet innan utredningsrapporten färdigställs.

Utredningsrapporterna publiceras på Olycksutredningscentralens hemsida på Internet. På hemsidan finns också allmän information om Olycksutredningscentralen och dess verksamhet.

■ **Kontaktinformation**

Olycksutredningscentralen

Telefon +358 29516001 (växel)

Internet www.sia.fi

E-post sia@om.fi

Lagstiftning och internationella överenskommelser om säkerhetsutredningar

Finlands nationella lagstiftning:

- Lag om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser (525/2011)
- Lag om utredning av militära luftfartsolyckor (526/2011)
- Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i ändringen i kapitel XI-1 i bilagan till 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (527/2011)

Internationella bestämmelser om luftfart:

- EU förordning 996/2010
- Konventionen angående civil luftfart (FördrS 11/1949) bilaga 13

Internationella bestämmelser om sjöfart:

- EU direktiv 2009/18/EG
- EU förordning 1286/2011
- SOLAS XI kap. I, regel 6 (XI I/Reg 6)
- IMO Casualty Inv. Code MSC 255(84)

Internationella bestämmelser om spårtrafik:

- EU direktiv 2004/49/EG

THE SAFETY INVESTIGATION AUTHORITY

Finland's Safety Investigation Authority is an independent and impartial body operating in connection with the Ministry of Justice. Its function is to investigate major accidents and incidents.

What does the Safety Investigation Authority do?

The Safety Investigation Authority investigates, in accordance with European provisions and other international agreements binding on Finland, major accidents as well as accidents and serious incidents that occur in aviation, rail traffic and maritime traffic. In addition the Safety Investigation Authority may investigate major incidents as well as any other accident or incident. The investigation may also be a safety study that concerns several similar accidents or incidents.

The Safety Investigation Act also provides for the procedure to be followed in the event of exceptional and very serious events that, while not accidents, had threatened or seriously damaged basic functions in society.

Separate systems are in place for the investigation of military aviation accidents and road and off-road accidents. The Safety Investigation Authority nonetheless investigates military aviation accidents where the victims were conscripts, as well as major road and major military aviation accidents.

In addition to conducting investigations, the functions of the Safety Investigation Authority include:

- 1.** ensuring the general organization, planning, guidance, provision of information and supervision of safety investigations;
- 2.** training persons suitable to be investigators;
- 3.** maintaining the readiness to quickly initiate an investigation;
- 4.** attending to international cooperation connected with the safety investigation field;
- 5.** issuing safety recommendations and monitoring their implementation.

The Safety Investigation Authority acts as the civil aviation safety investigation authority referred to in the EU regulation on the investigation of aviation accidents.

What is investigated and on what grounds?

The purpose of an investigation is to answer three questions: what happened, why did it happen and what could be done so that similar accidents would not occur in the future?

The purpose of a safety investigation is to promote general safety and prevent accidents. A safety investigation does not examine questions of guilt, compensation and liability.

How does the Safety Investigation Authority work?

The Safety Investigation Authority maintains a readiness to respond around the clock. When the

official on duty is informed of an accident or incident, the Safety Investigation Authority collects further information regarding the matter and, if necessary, immediately begins a preliminary investigation.

The Safety Investigation Authority appoints an expert investigation team for each individual investigation. The investigation is conducted at State expense. The safety investigation examines the course of events, the causes and the consequences, as well as the rescue operations and the activity of the authorities.

The investigation specifically examines whether safety had adequately been taken into consideration in the activity leading to the accident, and in the planning, manufacture, construction and use of the equipment and structures that caused the accident or incident. The investigation also examines whether the management, supervision and inspection activity had been appropriately arranged and managed. Where necessary the investigation also examines possible defects in the provisions and orders regarding safety and the authorities.

Rights of persons conducting a safety investigation

A person conducting a safety investigation has the right

- to access the scene of the accident
- to examine objects, equipment and structures at the scene of the accident that were connected to the accident

The Safety Investigation Authority and investigator in charge may order that the accident site be isolated and may prohibit the removal or movement of per-

sons killed in the accident, if this is necessary from the point of view of the safety investigation.

Objects and other material at the accident site that may be relevant in the investigation may not, without the permission of the Safety Investigation Authority or the investigator in charge, be destroyed, removed or moved unless this is absolutely necessary.

A person conducting an investigation has the right, notwithstanding the provisions on secrecy, to obtain without cost the following for the purposes of the investigation, from any authority and other persons attending to a public function:

- 1.** the necessary information from the relevant police and pre-trial investigation documentation and autopsy report;
- 2.** the necessary information regarding the operations of the police, search and rescue services, emergency response centres, health care authorities and other authorities in connection with the accident and in preparing for accidents;
- 3.** essential information regarding the operation of a vehicle, equipment, signalling and traffic control system connected with the accident, and essential information from devices that registered the circumstances of the accident and from voice communication and message traffic as well as from other corresponding recorders;
- 4.** essential information regarding the health of persons involved in the accident; and
- 5.** other information that is essential in investigating the course of events, factors contributing to the cause or consequences of the accident or incident, or other comparable circumstances.

Notwithstanding the provisions on confidentiality, persons conducting an investigation have the right to receive, to the extent necessary to investigate the course of an accident, its causes and consequences,

- essential information from a private instance involved in the accident;
- identification data and location data, from a telecommunications company, of a subscriber or terminal that may reasonably be assumed to have been at the scene of the accident being investigated, as well as information regarding the subscriber, user and place of installation.

The obligation to provide information also applies to any other private instance which, due to observations made of the accident or to other reasons, has information regarding the accident, and to a private corporation and operative unit engaged in health care and medical treatment as well as to professional health care personnel.

A person conducting a safety investigation has the right to seize and examine objects and documents if this is essential for the conduct of the safety investigation. A person conducting a safety investigation has the right to conduct tests on objects being examined and to detach parts from objects as well as take samples.

A person conducting a safety investigation has the right of access to means of transport, office premises and other premises as well as areas, if this allows the obtaining of information necessary in the safety investigation.

Persons conducting a safety investigation act under official liability and are subject to confidentiality.

Publicity of the investigation

The safety investigation is subject to the same principles on publicity as other sectors of national government. Also the provisions on the publicity of documents apply to safety investigations. According to law, documents concerning for example preparedness for accidents or investigations in accordance with the Safety Investigation Act are secret, if providing such information would harm or endanger safety or the promotion of safety, endanger a safety investigation or the securing of its purpose, endanger the securing of information for the purpose of the investigation or violate the rights or memory of victims of the accident, incident or exceptional event, or of those close to them.

In accordance with the Safety Investigation Act, those performing an investigation are prohibited from providing testimony in court.

The Safety Investigation Authority reports on investigations and their progress. Information on the progress of an investigation is provided in particular to those who have been harmed in the accident, those close to persons who have been killed in the accident, the authorities which had taken part in rescue actions, and those who might otherwise be affected by the accident. Similarly, information is provided to the representatives of labour organizations if a work-related accident has occurred. The Safety Investigation Authority informs persons who have reported an accident or incident, and the pre-trial investigation authorities, of the initiation and conclusion of a safety investigation.

In the provision of information on a safety investigation, a “close person” is deemed to be the spouse, child, grandchild, sibling, parent and grandparent of the victim as well as a person who otherwise was very close to him or her.

Investigation reports

A public investigation report is prepared on the safety investigation. The scope of the report depends on the seriousness of the accident or incident in question. The investigation report describes the course of the accident as well as the factors leading to the accident and its consequences. The report also contains safety recommendations that are addressed to the respective authorities and other instances regarding measures that are deemed necessary in order to promote general safety, prevent accidents and incidents, prevent harm, and promote the work of rescue authorities and other authorities. The investigation reports do not contain information that would identify private individuals involved in the accident or who had been heard in connection with the investigation.

Before the investigation report is finalized, the persons involved in the accident and the authorities responsible for supervision of the sector in which the accident occurred are reserved an opportunity to comment on the draft report.

The investigation reports are published on the Internet on the home pages of the Safety Investigation Authority. The home pages also provide general information on the Safety Investigation Authority and its work.

■ **Contact information**

Safety Investigation Authority

Telephone	+358 29516001 (exchange)
Internet	www.sia.fi
E-mail	sia@om.fi

Key legislation and international instruments on safety investigation

National Finnish legislation:

- Safety Investigation Act (525/2011)
- Act on Investigation of Military Aviation Accidents (526/2011)
- Act on implementation of the legislative provisions of the amendment of chapter 1 of annex XI of the 1974 Convention for the Safety of Life at Sea (527/2011)

International provisions on aviation:

- Regulation 996/2010/EC of the European Parliament and the Council
- Annex 13 to the Convention on International Civil Aviation (Treaties of Finland 11/1949)

International provisions on maritime traffic:

- Directive 2009/18/EC of the European Parliament and the Council
- Regulation 1286/2011/EC of the European Parliament and the Council
- SOLAS chapter XI I, regulation 6 (XI I/Reg 6)
- IMO Casualty Inv. Code MSC 255(84)

International provisions on rail traffic:

- Directive 2004/49/EC of the European Parliament and the Council

ВЕДОМСТВО ПО РАССЛЕДОВАНИЮ ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИЙ

Ведомство по расследованию чрезвычайных ситуаций при Министерстве юстиции Финляндии является самостоятельным и независимым официальным органом, задачей которого является расследование серьезных чрезвычайных ситуаций и инцидентов.

Чем занимается Ведомство по расследованию чрезвычайных ситуаций?

Ведомство по расследованию чрезвычайных ситуаций расследует в соответствии с европейскими нормативными правовыми актами и обязывающими Финляндию международными соглашениями катастрофы, а также чрезвычайные ситуации и серьезные инциденты в воздушном, железнодорожном и водном движении. Ведомство по расследованию чрезвычайных ситуаций может также расследовать инциденты, сложившиеся в результате катастрофы, другие чрезвычайные ситуации и инциденты, а также несколько подобных чрезвычайных ситуаций и инцидентов путем тематического расследования.

Закон о расследовании дел о безопасности регулирует также процедуру расследования таких исключительных, особо серьезных, угрожавших основам функционирования общества или повредивших их случаев, которые не являются чрезвычайными ситуациями.

Для расследования чрезвычайных ситуаций в военной авиации, а также в дорожном и внедорожном движении существуют другие системы. Ведомство по расследованию чрезвычайных ситуаций все-таки расследует такие чрезвычайные ситуации в военной авиации, жертвами которых стали военнообязанные, а также катастрофы в дорожном движении и военной авиации.

Помимо ведения расследования задачей Ведомства по расследованию чрезвычайных ситуаций является:

- 1.** отвечать за общую организацию, планирование, руководство, информирование и контроль над расследованием дел о безопасности;
- 2.** обучать подходящих в расследователи лиц;
- 3.** поддерживать готовность к быстрой организации начала расследования;
- 4.** отвечать за международное сотрудничество в сфере расследования дел о безопасности;
- 5.** давать рекомендации по вопросам безопасности и следить за их выполнением.

Ведомство по расследованию чрезвычайных ситуаций является в соответствии с Положением ЕС об авиационных происшествиях органом по расследованию дел о безопасности в сфере гражданской авиации.

Почему и на каких основаниях организуется расследование?

Расследование пытается дать ответы на три вопроса: что произошло, почему произошло и что можно сделать, чтобы подобное не произошло вновь?

Целью расследования является улучшение общей безопасности и предупреждение чрезвычайных ситуаций. В расследовании не рассматриваются вопросы виновности, возмещения ущерба или определения ответственности.

Как действует Ведомство по расследованию чрезвычайных ситуаций?

В Ведомстве по расследованию чрезвычайных ситуаций организовано круглосуточное дежурство. Получив информацию о чрезвычайной ситуации или инциденте, запрашивается дополнительная информация о ситуации и при необходимости начинается предварительное расследование.

Ведомство по расследованию чрезвычайных ситуаций назначает для каждого дела следственную группу, состоящую из специалистов. Расследование ведется за счет государства. В расследовании выясняются ход событий, причины и следствия, а также выполненные спасательные работы и действия официальных органов.

В расследовании особо выясняется, были ли вопросы безопасности взяты в достаточной мере

во внимание в деятельности, которая привела к чрезвычайной ситуации, или в деятельности по изобретению, изготовлению, строительству и эксплуатации приборов и конструкций, которые причинили или сами стали объектами чрезвычайной ситуации или инцидента. Также выясняется, организована ли и осуществляется ли деятельность по руководству, контролю и проверке обеспечения безопасности надлежащим образом. При необходимости выясняются также возможные недостатки в нормативных актах и указаниях, касающихся безопасности и деятельности официальных органов.

Права расследователей

У расследователей есть право:

- попасть на место чрезвычайной ситуации;
- исследовать там предметы, оборудование и конструкции, относящиеся к чрезвычайной ситуации;
- Ведомство по расследованию чрезвычайных ситуаций и руководитель следственной группы могут обязать огородить место происшествия, а также запретить вынес с места происшествия или перемещение погибших в чрезвычайной ситуации, если это необходимо с точки зрения расследования;
- предметы и другие материалы, находящиеся на месте чрезвычайной ситуации, нельзя без разрешения Ведомства по расследованию чрезвычайных ситуаций или руководителя следственной группы уничтожить, вынести или переместить, если для этого нет неотложной надобности.

У расследователя, вне зависимости от положений о конфиденциальности, есть право бесплатно по-

лучить у официальных или других органов публичной власти:

1. нужные сведения из документов органов полиции и материалов предварительного следствия, а также из документов выяснения причины смерти;
2. нужные сведения о действиях в чрезвычайной ситуации органов полиции, спасательных органов, центра экстренной помощи, здравоохранительных и других органов, а также о мерах по предотвращению чрезвычайных ситуаций;
3. необходимые сведения из записей регистрирующих приборов и других подобных фиксирующих приборов о функционировании относящихся к чрезвычайной ситуации транспортных средств, оборудования, системы дорожных знаков и указательных приборов, об условиях во время чрезвычайной ситуации, а также о речевой коммуникации и телекоммуникации;
4. необходимые сведения о состоянии здоровья участника чрезвычайной ситуации, а также;
5. другие сведения, которые необходимы для выяснения хода событий, факторов, повлиявших на зарождение и последствия чрезвычайной ситуации или инцидента, или других подобных фактов.

У расследователя, вне зависимости от положений о конфиденциальности, для выяснения хода расследуемого дела, его причины или последствий есть право получить необходимые сведения:

- у частного субъекта – участника чрезвычайной ситуации;
- у оператора связи сведения об идентификации и местонахождении такого подключения к связи или установки, которое обоснованно

предполагается находившимся на месте происшествия, а также сведения о заказчике подключения, пользователе связи и адресе установки.

Обязанность предоставления информации касается также и другого частного субъекта, у которого в результате наблюдения за ситуацией или по другой причине, есть сведения о чрезвычайной ситуации, а также частной организации в сфере здравоохранения и медицинского обслуживания и специалистов в сфере здравоохранения.

У расследователя есть право забирать и исследовать предметы и документы, если это необходимо для расследования дела. Расследователь может делать эксперименты, разбирать на части исследуемые предметы, брать с них пробы.

У расследователя есть право проникать в транспортные средства, помещения и другие места, а также на другие территории, если таким образом можно получить необходимые для расследования сведения.

На расследователей распространяются ответственность государственных служащих и обязанность хранения конфиденциальной информации.

Публичность расследования

Расследования дела о безопасности касаются те же принципы, закрепленные в Законе о публичности, что и в отношении деятельности других государственных органов. Нормы, касающиеся публичности документов, исполняются и при расследовании.

Секретными являются, в том числе, такие документы, которые касаются мер по предотвращению чрезвычайных ситуаций или расследования дел в соответствии с Законом о расследовании дел о безопасности, если распространение сведений о них повредило бы безопасности или ее развитию, расследованию или выполнению его задачи, получению сведений для расследования или нарушило бы права жертв чрезвычайных ситуаций, инцидентов или исключительных ситуаций, или оскорбило бы их память или их близких.

В соответствии с Законом о расследовании дел о безопасности на расследователей распространяется запрет на дачу свидетельских показаний в суде.

Ведомство по расследованию чрезвычайных ситуаций информирует о расследовании и его ходе. О ходе расследования информируются, в особенности, потерпевшие ущерб лица, близкие погибших, органы, принявшие участие в спасательных работах, а также лица, на которых могут распространиться последствия происшествия.

Также информируются представители организаций рынка труда, если чрезвычайная ситуация произошла при организации трудовой деятельности. Ведомство по расследованию чрезвычайных ситуаций сообщает о начале расследования дела о безопасности и об его окончании лицу, сообщившему о чрезвычайной ситуации, а также органу предварительного следствия.

При информировании о расследовании дела о безопасности под близкими жертвы понимаются: супруг(а) жертвы, ребенок, внук(чка), брат/сестра, родитель, дедушка/бабушка и другое особо близкое жертве лицо.

Рапорт о расследовании

О результате расследования составляется публичный рапорт, объем которого зависит от уровня серьезности происшествия. Рапорт содержит информацию о ходе происшествия, факторах, приведших к нему, последствиях, а также рекомендации по обеспечению безопасности соответствующим органам и другим субъектам, которые необходимы для повышения уровня общей безопасности, предотвращения новых чрезвычайных ситуаций и инцидентов, борьбы с последствиями и повышения эффективности деятельности спасательных и других органов. Рапорт не содержит данных о личности участника происшествия или частного лица, которое было заслушено в ходе расследования.

До публикации рапорта участникам происшествия и органам, ответственным за обеспечение безопасности в соответствующей сфере деятельности, предоставляется возможность высказать свое мнение о содержании проекта рапорта.

Рапорт публикуется в Интернете на сайте Ведомства по расследованию чрезвычайных ситуаций. На данном сайте размещается также общая информация о Ведомстве по расследованию чрезвычайных ситуаций и о деятельности Ведомства.

■ Контактные данные

Телефон	+358 29516001 (коммутатор)
Интернет	www.sia.fi
Эл. почта	sia@om.fi

Законодательство и международные соглашения, касающиеся расследования дел о безопасности

Национальное законодательство Финляндии:

- Закон о расследовании дел о безопасности (525/2011)
- Закон о расследовании чрезвычайных ситуаций в военной авиации (526/2011)
- Закон о вступлении в силу законодательных положений в связи с изменением в главу 1 Приложения XI к Междуна11

Международные нормы, касающиеся воздушного движения:

- Положение ЕС 996/2010
- Приложение 13 к Международной конвенции о гражданской авиации (11/1949)

Международные нормы, касающиеся морского движения:

- Директива ЕС 2009/18/ЕС
- Положение ЕС 1286/2011
- Международная конвенция по охране человеческой жизни на море, XI I глава, правило 6 (XI I/Reg 6)
- ИМО Кодекс о расследовании дел о безопасности КБМ 255(84)

Международные нормы, касающиеся железнодорожного движения:

- Директива ЕС 2004/49/ЕС

